

CENNETE GİRDİRECEK SÖZLER*

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Cumanız mübarek olsun, aziz ve sevgili Akra dinleyicileri!.. Allah-u Teâlâ Hazretleri cuma gününün içinde sakladığı hayırları, feyizleri, rahmetleri, nimetleri sizlere bol bol ihsân eylesin... Dünya ve ahiret saadetine nâil eylesin... Cennetiyle, cemâliyle müşerref eylesin...

Peygamber SAS Efendimiz Hazretleri, Ahmed ibn-i Hanbel Rh.A'in rivâyet etmiş olduğu bir hadis-i şerifte buyuruyor ki:¹

ثَلَاثَةٌ مَنْ قَالَهُنَّ دَخَلَ الْجَنَّةَ : مَنْ رَضِيَ بِاللَّهِ رَبًّا،
وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا، وَبِمُحَمَّدٍ رَسُولًا. وَالرَّابِعَةُ لَهَا
مِنَ الْفَضْلِ كَمَا بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَهِيَ الْجِهَادُ
فِي سَبِيلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ
(حم. عن أبي سعيد)

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

¹ Müslim, *Sahîh*, c.IX, s.466, no:3496; Neseî, *Sünen*, c.X, s.189, no:3080; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.3, s.14, no:11117; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.X, s.473, no:4612; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.III, s.286, no:3167; Hâkim, *Müstedrek*, c.II, s.102, no:2461; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.IV, s.27, no:4258; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IX, s.158, no:18274; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.14, no:4339; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.V, s.279; Ebû Avâne, *Müsned*, c.IV, s.466, no:7358; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.351, no:8402; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.860, no:43423; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XI, s.498, no:11288.

RE. 266/4 (*Selâsetün men kâlehünne deha-le'l-cenneh: Men radiye bi'llâhi rabben, ve bi'l-islâmi dînen, ve bi-muhammedin rasûlâ. Ve'r-râbiatü lehâ mine'l-fadli kemâ bey-ne's-semâi ve'l-ardı ve hiye'l-cihâdü fî sebî-li'llâhi azze ve cell.*) *Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.*

Buyurmuş oluyor ki, bu mübarek metnini okumuş olduğumuz hadis-i şerifte Peygamber SAS Efendimiz:

“Üç söz vardır ki...” Biraz sonra zikredecek, hadis-i içinde Peygamber Efendimiz belirtecek. “Üç söz vardır ki, (*men kâlehünne*) bu sözleri kim söylerse, (*dehale'l-cenneh*) cennete girer.” Demek ki, bizim cennete girmemize sebep olacak üç tane güzel sözü size nakledeceğim, bu hadis-i şerifi okuyup izah etmekle. Cennete girmenize vesile olur inşaallah... Allah hepinizi cennetine dahil eylesin... Cemâliyle müşerref eylesin...

(*Men radiye bi'llâhi rabben*) “Kim Allah’a Rab olarak râzı olursa; (*ve bi'l-islâmi dînen*) ve İslâm’a din olarak hoşnud ve râzı olursa; (*ve bi-muhammedin rasûlâ*) ve Muhammed’e de Allah elçisi olarak râzı olursa ve bunları ifade ederse, söylerse, cennete girer.”

Bu sözleri zaten söylüyoruz. Ezân-ı Muhammedî okunduğu zaman elimizi kaldırıp ezan duası okuyoruz. El açıp diyoruz ki:²

² Buhârî, *Sahîh*, c.1, s.222, *Ezan* 14/8, no:589; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.1, s.201, no:529; Tirmizî, *Sünen*, c.1, s.413, no:211;

اَللّٰهُمَّ رَبَّ هٰذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ، وَالصَّلَاةِ
الْقَائِمَةِ، اَتِ مُحَمَّدًا الْوَسِيْلَةَ وَ الْفَضِيْلَةَ، وَ
الدَّرَجَةَ الرَّفِيْعَةَ، وَابْعَثْهُ مَقَامًا مَحْمُوْدًا الَّذِي
وَعْدْتُهُ، اِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيْعَادَ.

(Allàhümme rabbe hâzihi'd-da'veti't-tâmmeh,
ve's-salâti'l- kâimeh, âti muhammedeni'l-
vesîlete ve'l-fadîleh, ve'd-derecete'r- refîah,
veb'ashü makâmen mahmûdeni'llezî vaadteh,
inneke lâ tuhlifu'l-mîad.)

(Allàhümme rabbe hâzihi'd-da'veti't-tâmmeh)
“Ey şu tam, mükemmel davetin sahibi olan, bu
daveti emreden, bu daveti dinimizin bir esası

Neseî, *Sünen*, c.2, s.26, no:680; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.422,
no:714; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.3, s.354, no:14859; İbn-i
Huzeyme, *Sahîh*, c.1, s.220, no:420; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.4,
s.586, no:1689; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V, s.54, no:4654;
Beyhakî, *Sünenü'l- Kübrâ*, c.I, s.410, no:1790; Neseî, *Sünenü'l-
Kübrâ*, c.6, s.17, no:9874; Taberânî, *Müsnedü's-Şâmiyyîn*, c.IV,
s.149, no:2972; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.I, s.320; İbn-i Asâkir,
Mu'cem, c.I, s.246, no:495; İbn-i Ebî Âsım, *es-Sünneh*, c.II,
s.354, no:683; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XXI, s.86; Câbir ibn-i
Abdullah RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.698, no:20986; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.402,
no:1289;

Câmiü'l-Ehâdîs, c.XXI, s.132, no:23145.

kılan, bu davetin sahibi olan Mevlâm... (*Ve's-salâti'l-kàimeh*) Bu davete tabii biz icabet edersek camiye gideceğiz, orada cemaatle namazımızı kılacağız. İşte o ikâme edilecek, güzel güzel kılınacak o namazın sahibi olan Allah'ım... (*Âti muhammedeni'l-vesîlete ve'l-fadîleh*) Muhammed-i Mustafâ'na, o Habîb-i Edîbin, sevgili kulun, elçin Muhammed'e vesîleyi ver, (*ve'l-fadîlete*) fazilet ver, (*ve'd-derecete'r-refîah*) yüce derece ver... (*Veb'ashü makâmen mahmûdâ*) Onu Makâm-ı Mahmud ki, (*ellezî vaadtehû*) sen ona va'deylemişsin, başka hiç bir kula nasib olmayacak cennetteki en yüksek mertebe; o Makâm-ı Mahmud'a ulaştır yâ Rabbi!" diye Peygamber SAS Efendimiz için, ezanı duyduğumuz zaman dua ediyoruz.

Ezanı dinlerken, her sözünü tekrar ediyoruz. Müezzin (*Allàhu ekber*) dedikçe, (*Allàhu ekber*) diyoruz. Diğer sözleri tekrarladıkça, biz de tekrarlıyoruz. (*Hayye ale's-salâh*) "Namaza gelin!" dedikçe, (*Lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi'llâh*) diyoruz. Yâni, "Allah'tır gücün kuvvetin sahibi... İnsana ibadeti, ibadet etme imkânını nasib eden, veren, lütfeden odur." demiş oluyoruz. Evet, bir camiye gidiyoruz ama, ne sebeple gidiyoruz?.. Allah nasib ediyor da ondan gidiyoruz ve Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin huzurunda ibadet ediyoruz.

(*Ve's-salâti'l-kàimeh*) Yâni, "Bu namazın sahibi de sensin! Muhammed-i Mustafâ'ya o Makâm-ı Mahmud'u ver." diye dua ediyoruz.

Sonra da Ebû Bekr-i Sıddîk RA Efendimiz, demin okuduğum hadis-i şerifteki sözleri de arkasından eklermiş: ³

رَضِيتُ بِاللّٰهِ رَبًّا، وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا، وَبِمُحَمَّدٍ رَسُولًا.

(*Radîtü bi'llâhi rabben, ve bi'l-islâmi dînen, ve bi- muhammedin rasûlâ.*) [Ben Rab olarak Allah'tan, din olarak İslâm'dan ve peygamber olarak Hazreti Muhammed SAS'den râzıyım!]

Burada da Ahmed ibn-i Hanbel, Hanbelî mezhebinin imamı olan mübarek büyüğümüz, müctehidlerimizden birisi. Aynı zamanda büyük bir hadis alimiydi. Çok büyük bir hadis kitabı var, *Müsned-i Ahmed ibn-i Hanbel* diye anılıyor. Otuz binden fazla hadis-i şerifi içinde toplamış, muhteşem bir hadis-i şerif koleksiyonu, deryası. O da Peygamber Efendimiz'den bunu hadis olarak rivâyet etmiş. Demek ki, Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz de bunu hadis-i şerif olarak bildiğinden ve bu namazın anlamını, bu namaz için okunan ezanın derinliğini, o davetin yüceliğini bildiği için, arkasından bu sözleri söylüyor.

Şimdi nedir bu sözler, tekrar o hadis-i şerifteki sözlere gelelim. Kim bu üç sözü söylerse

³ İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.I, s.220, no:422; Ebû Avâne, *Müsned*, c.I, s.283, no:995; Şâşî, *Müsned*, c.I, s.128, no:97; Sa'd ibn-i Ebî Vakkas RA'dan.

Beyhakî, *Deavâtü'l-Kebîr*, c.I, s.25, no:51; Ebû Hüreyre RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.VII, s.704, no:21018; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XX, s.407, no:22477.

cennete girer, yâni bu sözleri söylemek lâzım! Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz de söylüyormuş. Zaten biliyoruz Aşere-i Mübeşşere'den. Hayatındayken daha, ölmeden, cennetlik olduğu Peygamber SAS Efendimiz tarafından kendisine müjdelenmiş olan büyüğümüz Ebû Bekr-i Sıddîk. Yolumuzun, tasavvuf yolumuzun baş tâcı, ilk halkası Peygamber SAS Efendimiz'den ona, ondan Selmân-ı Fârisî Efendimiz'e... Bir rivayette Hazret-i Ali Efendimiz'den, bir rivayette de Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz'den bize gelen bu mübarek yolda büyüğümüz, serverimiz, önderlerimizden birisi. Tabii hadis-i şerifleri bildiği için, duayı da yerinde böyle güzel yapıyor. Biz de bunu her namaz için ezan okundukça, arkasından okuyalım!.. Çünkü sebab-i duhûl-ü cennet, bu sözleri söyleyenin cennete girme sebebi olacak.

a. Rab Olarak Allah'a Razı Olmak

مَنْ رَضِيَ بِاللَّهِ رَبًّا،

(*Men radiye bi'llâhi rabben*) “Kim Allah’a Rab olarak râzı olursa...” diyordu burada, Hazret-i Ebû Bekr-i Sıddîk RA da, (*Radıytü bi'llâhi rabben*) dermiş. Burada “Kim Allah’a Rab olarak râzı olursa...” ifadesi var; o da “Ben râzı oldum yâ Rabbi!” diye söylermiş. Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz, kendisine adapte etmiş oluyor. Bu hadis-i şerifteki güzel cümleleri, kendi imanının ifadesi olarak söylemiş oluyor.

Evet, muhterem kardeşlerim, Allah-u Teâlâ Hazretleri bizim Rabbimizdir, alemlerin Rabbidir.

Rab, Arapça'da birkaç mânâyâ geliyor. En önde gelen, hemen herkesin ilk hatırladığı, Arapların da sorulduğu zaman ilk hatırladığı mânâ: *Rab*, sahip demek. Onun için, meselâ Araplar derler ki: *Rabbü'l-mâl*, malın sahibi. Yâni bir insan bir mala sahipse, *rabbü'l-mâl* derler ona. Veya meselâ, evin hanımefendisi için *rabbetü'd-dâr*; dârın, evin sahibi, hanımefendisi mânâsına. Bu sahip mânâsına kullanılan bir kelime.

Ama bu Rab kelimesinin arkada, daha derin bir mânâsı var. O da Rab kelimesi *ribâ*'dan yâni *rebâ-verbû-ribâen* fiilinden gelen bir kelime. Bu da büyümek, gelişmek mânâsına geliyor. *Rabbâ- yürebbî-terbiyeten* buradan türemiş, ikinci bir mezîd masdar. Bu da büyütme, yetiştirmek, geliştirmek fiili oluyor. Allah-u Teâlâ Hazretleri Rab, yâni bütün varlıkları var eden ve geliştiren..

Bakın, düşünün, biz ne idik, ne olduk?.. Küçücük, hatta bir hücre idik, kocaman bir âlem olduk. Yâni iç dünyasıyla, dış dünyasıyla, vücudunun yapısıyla, ruhunun derinliğiyle içimiz bir büyük âlem; dışımız, vücudumuz bir muazzam, muhteşem varlık... Çok mükemmel bir yaratık... Her türlü kabiliyetle donatılmış bir âlem olduk, küçücük bir şeyden...

Bir incir çekirdeğini düşünün, toplu iğne başı kadar, ne kadar küçücük... Bildiğimiz bir misal olmak üzere, onu hatırlatıyorum. İncir çekirdeği, yâni yusuvarlak, bir milim, bir buçuk milim çapında küçücük bir çekirdek... Bu toprağa düştüğü zaman incir ağacı oluyor, kocaman bir ağaç oluyor. Bu nasıl oluyor?..

Yâni, bir küçücük tohumun bir kocaman ağaç olması; bir küçücük tohumun kocaman bir insan, bir varlık, bir canlı olması nasıl oluyor?.. Bir büyütmeyle, bir geliştirmeyeyle, bir oldurma ile meydana geliyor. İşte bu olduran, geliştiren Allah-u Teâlâ Hazretleri... Yâni azken çoğaltıyor ama, bu çoğalma da böyle bir aynı şeyin sayısının artması tarzında değil.

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin kudretini iyi anlayalım diye, ben onu şöyle söylüyorum sevgili kardeşlerim: Şimdi insanoğlunun annesinin rahminde nasıl geliştiğindoktorlar, tabipler anlatırken, diyorlar ki:

“—İlkah olmuş olan bir yumurta, derhal bir canlılık emaresi göstermeye başlar, bölünür, bölünür, bölünür... Gittikçe bir hücreyken iki hücre, onlar bölünür dört hücre... Böyle çoğalır.”

Evet, bu bir çeşit hücre çoğalması... Hücre ilkah olduktan sonra çoğalmaya başlıyor ve bölünme ile çoğalıyor. İşte biyoloji derslerinde, hayatı, canlıyı anlatan derste bunları görüyoruz: Mitoz bölünme, amitoz bölünme diye, karyokinez diye böyle çeşitleri var.

Şimdi bir hücre büyüyor, tamam büyüsün. İkiye ayrıldı, iki hücre oldu. Aynı karakterde iki hücre... İki hücre büyüdü, dört hücre oldu. Onlar bölündü sekiz hücre oldu... Bakın tamam bu büyümesi de bir şey ama, bir hücre kendi içinde büyüyor, ondan sonra bölünüp çoğalıyor, iki tane oluyor, dört tane oluyor; iki katı oluyor daima... Böyle çoğalıyor. İyi, güzel, çoğalır,

çoğalır, çoğalır... Bu da büyük şey! Yâni, az bir şeyin durduğu yerden çoğalması da Allah'ın rubûbiyyetinin, rabliğinin bir tezahürü tabii. Küçücük bir şey çoğalıyor, çok oluyor.

Yere bir tohum ekiyorsunuz, bir filizcik çıkıyor, ucunda bir başak beliriyor, bir tane iken o başağın ucunda olgunlaşan tanelerle, yeni ekilmiş olan tane kaç misli oluyor. Tabii bu buğdayın kalitesine göre diyorlar ki:

“—Bu falanca cins buğday, bire şu kadar verir; ötekisi bire bu kadar verir. Tarlanın da önemi var. Şu tarla çok verimlidir, bire şu kadar buğday verir, ötekisi bu kadar verir. Bire on, bire elli, bire yüz...”

Kur'an-ı Kerim'in ifadesiyle: “Bir tohumdan yedi başak, her başakta yüz tane, böylece yedi yüz tane.” diye, insanın a'mâl-i sâlihasının mükâfatını bildirirken, ayet-i kerimede böyle bildirilmiş.

Bu çoğalma da önemli, bu da muhteşem. Yâni durduğu yerde bir taşı koysanız, herhangi bir kitabı koysanız bir rafa, işte bir kitap olarak durur; taş olarak, tuğla olarak kenarda durur. Tarlanın hududuna hudut olsun diye koyduğunuz kocaman taş, orada durur. İki, dört, sekiz, on altı, otuz iki, altmış dört... Böyle çoğalma olmaz. Bu çoğalma da bir hayatiyet, bir rubûbiyet tezahürü. Yâni Allah-u Teâlâ Hazretleri geliştiriyor.

Fakat bu rubûbiyyetin esrarı ve kudret-i ilâhînin büyüklüğü öyle muhteşem ki, o hücreler sonunda ortaya organize olmuş olarak çıkıyor. Yâni, sadece aynı cins hücreler torbası olarak çıkmıyor. Bir çuval aynı hücre, bir sandık aynı hücre, bir kese aynı hücre tarzında çıkmıyor. Ne çıkıyor?.. Mükemmel organize olmuş, elli, ayaklı, parmaklı, gözlü, başlı, beyinli, kemikli, etli, kaslı, kanlı, muhteşem bir varlık olarak çıkıyor. Yâni, bu insan varlığına böyle biraz filozofiye, felsefeye, düşünmeye kendisini kaptıran doktorlar, alimler, ârifler, münevver insanlar hayran kalıyorlar. Hayran kalmamak mümkün değil...

Şöyle bir dispanserin duvarına bakıyorsunuz, insan vücudunu asmışlar, “İşte insan vücudunun iskelet sistemi.” diyorlar. İskelet sistemi kupkuru ama, iskelet sistemini de yakından incelediğiniz zaman, o kemiklerin şekilleri, birbirleriyle bağlanması, eklemlerin mükemmelliği, eklemlerin olmasının hikmetleri var.

Bakın meselâ ayak, bir tane uzun kemik diz kapağından yukarıda, diz kapağından aşağıda iki uzun kemik... Ondan sonra uçta çeşit çeşit başka kemikler... El, hâkezâ dirsekten yukarıda, omuzdan dirseğe kadar, dirsekten bileğe kadar, kemikler, bilek kemikleri, elin kemikleri, sonra parmaklar, parmakların eklemleri... E bunların hepsinin çok büyük faydaları var. Yâni biz bu parmaklarla, bunların kıvrılması sayesinde ne hüneler ortaya koyuyoruz?.. Yâni, bir iskelet sistemimiz bile bir şâheser tablo. Yâni, mühendislik harikası âdetâ.

Hani mühendisler böyle şeyleri hesap ederler de, yaparlar, onun için mühendislik diyorum. Mühendisleri yaratan Alemlerin Rabbi, Ahsenü'l-Hàlikîn Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin kudreti... Bir kemik dümdüz değil; girintisi var, çıkıntısı var, deliği var, hikmeti var... Deliğinden çünkü sinir geçecek, dışarıya çıkacak... Hepsi planlanmış, muhteşem bir plan var.

Tabii bunun üstüne kas dokusu; kasların birbirleriyle çapraz bağlanması, uçları, kasılması, açılması, bu kemiklerin eklemlerini hareket ettirmek için...

Şimdi burada da muhteşem bir hesap var. Yâni, Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin varlığı iskeletin sisteminden de belli... İskeletin kemiklerinin yapısından, kemiklerinin uçlarının yuvarlaklığından, eklemlerinin birbirine girmesinden, arasındaki kıkırdak dokudan... Aradaki sinirler geçsin diye olan dokulardan, deliklerden belli. İşte bir plan, muhteşem bir plan var. *Tebâ-reke'llàhu ahsenü'l-hàlikîn* Ne güzel yaratmış Mevlâ'mız, ne ince hesaplarla bu girintiler, çıkıntılar, oyuklar, çukurlar, tepeler yapılmış diye oradan Allah'ın varlığı belli.

İşte insan vücudunu bu hale, bu mükemmel hale getiren, böyle yaratan Allah... Üstüne kasların da yerleşmesi, yapısı, şekli, şemâili... Yâni, nasıl oluşmuş o kas; bir kasılıyor, bir açılıyor, o eklemler hareket etsin diye oraya nasıl yerleştirilmiş?.. İşte alemlerin Rabbi o kası, o kemiği hareket ettirecek şekilde oraya yaratmış, yerleştirmiş. Mükemmel bir yerleştirme, hayran olmamak mümkün değil...

Onun üstünde, arasında sinir dokusu, sinir sistemi, hepsi beyne bağlı. Beyindeki merkezler... Zaten beyin bir muhteşem alem. İnsan beyni bir muhteşem bir alem... Sonra bunların hepsinin üstünün bir deri tabakasıyla örtülmesi... İnsan vücudu muhteşem bir şekilde korunmuş. Üstünde kıllar, hava alması için delikler...

Bakın, derinin delikleri bile büyük bir nimet. Derinin deliğinin olmaması müthiş bir hastalık... Bazı çocuklarda doğuştan derilerinde delik bulunmuyormuş. Hemen ölüyor diyor doktorlar. Bazı insanların bazı uzuvlarında, bir kısımdaki yerlerde ibret diye Allah gösteriyor, deri delikli değil; oradaki deri sapsarı, hareketsiz, kıpırdıyamıyor, nasır gibi duruyor. Bakın deliğinin hikmeti var, kılının hikmeti var...

Sonra bir deri diyoruz, avucumuzun içi başka türlü, dışı başka türlü... Gözümüzün altı başka türlü, yanağımız başka türlü. Dış uzuvlarla temas halinde olanlar başka türlü, iç taraf başka türlü. *Tebâreka'llâhu ahsenü'l-hâlıkîn*... Hayranlıktan mest oluyoruz seyrettikçe. İşte Rabbü'l-âlemin, rab, yetiştiren, geliştiren...

Şimdi, Allah bizim Rabbimiz ve alemlerin Rabbi. Bütün alemleri böyle geliştirmiş, yoktan var eylemiş, bu nizamı ortaya koymuş ve çalıştırıyor. Kâinatın sahibi, rabbi, halıkı ve mutasarrıfı, ve tasarruf ediyor. Yâni sarf ve değişme ve oluşma ve gelişme, olma ve ölme; hepsi Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin eseri... Sanatının eseri, varlığının, birliğinin eseri...

Her hareket ondan... *Lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi'llâh*. Güç kuvvet Allah'tandır, bütün hareketler Allah'ın varlığının delili. Kâinât kaskatı olurdu, yaratıklardan buz gibi bir kâinât olurdu, yaratılmış olarak böyle bir yerde dursa bile... Hem yaratılmış, hem de çalışıyor. Her tarafta bir devamlı dönme, hareket, oluşma, gelişme...

İşte Rab, işte alemlerin Rabbi, işte bizim Rabbimiz... İşte bizi yoktan var eden, küçücük bir hücreden kocaman bir mükemmel kâinatın baş tâcı olan, eşref-i mahlûkât olan insan haline getiren Rab... (*Radiytü bi'llâhi rabben*) “Yâ Rabbi, Rab olarak sana razıyım, râzı oldum ben!” de, Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz'in dediği gibi. Çünkü râzı olan cennete girer diye, Efendimiz o yolu açmış, o yolu göstermiş.

“Rabbin rubûbiyyetini bilin! Allah'ın bu yaratmadaki, geliştirmekteki, oluşturmaktaki, büyötmekteki kudretini müşahede edin! Şu muhteşemliğe bakın, şu nimetlere bakın, onun rablığını anlayın ve bunun bir nimet olduğunu bilin ve râzı olun!” diye işaret ettiğinden, biz de işareti alıyoruz. *Salla'llâhu aleyke yâ rasûla'llâh ve sellim teslîmen kesîrâ*... Allah sana salât ü selâm eylesin yâ Rasûlallah, ne güzel işaret buyurmuşsun! Evet, alemlerin Rabbinin rubûbiyyetini her varlıkta, her olayda, her anda müşahede ediyoruz, razıyız. (*Radiytü bi'llâhi rabben*) Allah'ın rablığına razıyız. Çünkü bu rubûbiyyetinin tezahürleriyle nimetlere eriyoruz, o nimetlerle besleniyoruz. Yâni rubûbiyyetin mazharı oluyoruz, büyöyoruz,

gelişiyoruz. Nimetleri de geliştiren Allah, nimetlerle bizi de geliştiren Allah... Binâen aleyh tabii onun rubûbiyyetinin sofrasından yiyoruz her anda. Tabii razıyız. (*Radıytü bi'llâhi rabben*) Cân u gönülden razıyız, aşk ile, şevk ile razıyız, hayranlıkla, serbest olarak razıyız.

b.Din Olarak İslâm'a Razı Olmak

وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا،

Sonra, (*ve bi'l-islâmi dînen*) “Din olarak da İslâm’a râzı olan cennete girer.” Evet, dünyayı biliyoruz, Allah’a hamd-ü senâlar olsun... Allah tahsiller nasib etti, akıl verdi, fikir verdi, muhakeme kabiliyeti verdi, inceleme imkânı verdi, ilmin âletlerini, vasıtalarını ihsân eyledi. Evler dolusu kitaplarımız var, kütüphanelerimiz var, yazılmış milyonlarca sayfa eserler var. Çoğunu okuduk, ömrümüz okumakla geçiyor. Herkes az çok bir şeyler okuyor, görüyoruz. İşte dünya, işte insanlar, işte kültürler, işte milletler, işte milletlerin sahip olduğu inançlar, işte İslâm... İslâm öyle bir muhteşem yükselişle yükseliyor ki, o kültürlerin arasında o kadar güzel ki, insan bakmaya doyamaz; böyle mum gibi hayranlığından mest olur, erir. İslâm ne kadar güzel bir din! Ne güzel din, ne kadar pırıl pırıl sapasağlam, pür nur, hiçbir şey değişmemiş bir İslâm dini... Ne güzel bir dine Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi mensub eylemiş.

Bunun aksini düşünelim. Yâni bir nimetin kıymeti olmadığı zaman anlaşılır sevgili kardeşlerim. Şimdi İslâm olmasa... Veya İslâm'ın olmadığı bazı yerleri düşünelim. Eskimoları düşünüyoruz. Tamam, buzlar arasında buzdan kulübe yaparak yaşayan, derileri giyinmiş olan, yuvarlak yüzlü insanlar... Kendilerine mahsus inançları var. Beyaz ayı kutsalmış, onların totemiymiş, tanrısıymış, putuymuş... Sübhànallah, sübhànallah, sübhànallah... Ayıya mı tapacak insanoğlu? Yâni insanoğlu eşref-i mahlûkat iken ayıya mı tapacak?..

Geliyoruz Hindistan'a... Hindistan'da insanlar öküzleri kutsallaştırmışlar, gözlerinde büyütmüşler. Bir yaratık ama zavallı bir yaratık, bizim emrimizde bir yaratık... Biz onu kullanıyoruz, çift sürüyoruz, kesiyoruz. Pastırma yapıyorlar Kayseri'deki kardeşlerimiz, dilim dilim kesip yiyoruz. Veyahut kasaplarda satılıyor; "Sığır eti mi istersiniz, yağsız tarafından mı istersiniz, köftelik mi istersiniz?" diyorlar, yiyoruz bu zavallıları... Zaten sür'at-i intikalleri çok zayıf, başını yavaş yavaş sağa çevirir, sola çevirir, konuşamaz. Sadece bir tek ses çıkartması var...

Yâni bunun neresine tapıyorsunuz, ey Allah'ın şaşkın kulları?.. Yâni bu yeryüzünde Allah'ın birçok öküze benzeyen yaratığı var. Deve var. Devede pek çok hikmetler var. Bakın, deve çöllerde günlerce aç susuz durabiliyor, çünkü sırtında deposu var. Ne kadar hikmetli... Ayakları öteki hayvanlar gibi değil, gayet geniş ve böyle

sanki minder sarılmış gibi ayaklarına... At gibi değil, geniş ayakları var. Kuma bastığı zaman batmayacak gibi. Ne kadar hikmetli yaratılmış. Uzun bacaklı, çünkü kumlara batmasın, böyle yüksekte şey yapsın diye. Her şeyinde hikmet var. O da güzel bir mahlûk. Yâni öküz de tabii Allah'ın bir mahlûku, kuzu da Allah'ın bir mahlûku. Yâni öküzü ötekisinden ayırıp da ona tapınmanın anlamsızlığını, lüzumsuzluğunu, saçmalığını beyan etmek için söylüyorum. Allah'ın pek çok güzel kulları var. Tavus kuşu çok güzel bir kuş... Yâni nedir, nihayet bir kuş işte... Böyle tüyleri güzel olan kuşlardan bir kuş...

Bakıyoruz ki zavallı Hintliler, “Allah gözlerini açsın, akıllarını kullanmak nasib etsin de, İslâm'a gelsinler!” diyoruz. “Zavallı Eskimolar gözlerini açsınlar, öğrensinler, biraz dünyayı tanısunlar, bizim gibi okusunlar başka kültürleri de, İslâm'la müşerref olsunlar!” diye temenni ediyoruz.

Geliyoruz dünyanın medenî denilen milletlerine, Amerikalılara, Avrupalılara... Bunlar da bir başka zavallı, bunlar da puta tapıyorlar. Bunlar da Allah'ın bir mübarek peygamberini beğenmişler, yüceltmişler:

“—Bu tanrıdır!” demişler.

Canım o da öteki insanlar gibi. Yâni, niye ötekilerden onu ayırıp da, ona ayrı bir pâyeye veriyorsun?.. İslâm ne güzel söylüyor. O da Allah'ın peygamberlerinden bir mübarek peygamber.

Onu da çok seviyoruz, sevgimiz sonsuz, hürmetimiz sonsuz, İsâ AS... Arkadaşlarımıza baktığımız, çevremize baktığımız zaman sevdiğimiz davranışımızdan belli, İsâ adında arkadaşlarımız var.

Meselâ, Yalova'da bir İsâ amcamız vardı. Allah mekânını cennet eylesin... Hayırlara koşturan, çok hayırsever bir müslüman hacı amcaydı, İsâ idi adı. Seviyoruz Hazret-i İsâ AS'ı ama, sevmek başka, "Sen tanrısın." diye geç karşısına tap... Olmaz öyle şey! Yâni, Hazret-i İsâ râzı gelmez. Peygamber Efendimiz meselâ, kendisi hakkında bazı böyle çok aşırı hürmet gösterenlere engel oluyordu. Yâni hududu bilmek, çizgiyi bilmek lâzım. O da yanlış.

Japonlar çok âlet edevat yapıyor, Japon harikası, çalışkanlıkları güzel filan... E, güneşe tapıyorlar. Bir de hükümdarları Allah'ın oğlu diye itikad ediyorlar. Olmaz, orada da yanlış.

Yâ Rabbi, doğru inanç nerede?.. Doğru inanç İslâm'da... Ben İslâm'a din olarak râzı oldum. İşte bak dönüp dolaşıp bütün dünyayı bir tur ile, hayalimizde bir kültür turu yapıp incelediğimiz zaman, en güzel inancın İslâm olduğunu görüyoruz. En güzel nizam İslâm'dır diyoruz.

Tabii razıyız, tabii memnunuz, ne mutlu bize... Yâ Rabbi, sana hamd-ü senâlar olsun ki, bizi müslüman eyledin! Ne mutlu böyle İslâm dinine mensub olarak doğmak...

Ama ne yazık muhterem kardeşlerim; müslüman bir ülkede müslüman doğup da İslâm'ın kadrini, kıymetini bilmemek, ibadetlerini yapmamak, Allah'ın yolunda gitmemek, Allah'ın ahkâmına uymamak... Hatta maalesef, yabancı kültürleri okudukça gitmek, bilmem Lenin'i beğenmek, gitmek Avrupalıları, Amerikalıları beğenmek, filanca filozofu, falanca artisti... Onlar kendilerini süslemelerini bilirler. Ehl-i dünya. Süslemeleri kof bir süsleme. Yıldızın altı berbat, iç taraflarında bir şey yok. Kimisi filozofları beğenir, kimisi sosyalist filozofları beğenir, kimisi klasik filozofları beğenir, Eflatun'un hayranı, Aristo'nun kurbanı... E ne oluyor yâni, hiç bir şey yok... Yâni belki birazcık bir şey var ama, beşer nihayet. Ama İslâm çağlar üstü, kıyamete kadar devam edecek olan din el-hamdü lillâh.

İslâm'a da din olarak razıyız. Buradan da kazandık el-hamdü lillâh, buradan da cennetin yolu görünüyor. Rabbimizin rubûbiyyetine hayranlığımızdan, aşkıımızdan, şevkimizden Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin rabliğinden hoşnuduz, razıyız nimetlerine, müteşekkiriz. Din olarak da İslâm'a razıyız.

c. Peygamber Efendimiz'e Razi Olmak

وَبِمُحَمَّدٍ رَسُولًا.

(*Ve bi-muhammedin rasûlâ*) “Ve Muhammed’e de Allah’ın elçisi olarak razıyız.” Ne mutlu bize ki, Allah bizi en sevdiği kulu, eşrefü’l-

verâ, —verâ insanlar demek—insanların en şerefli; ekremü’r-rusûl, elçilerin, rasûllerin, peygamberlerin en soylusu, en asili olan ve habîbullah olan, rahmetullah olan, sa’dullah olan Allah’ın uğuru, bereketi olan, nimeti olan, rahmeti olan ahir zaman peygamberi Muhammed-i Mustafâ’ya bizi ümmet etmiş. Râzıyız, çoktan razıyız.

Öbür peygamberler... Onları da seviyoruz ama onların sözleri, hayatları hakkında bilgiler çok az. Şöyle yarım sayfa bir bilgi bulsak, bir sayfa bir bilgi bulsak; onu da gene Kur’an’dan filan buluyoruz, mukaddes kitaplardan biraz buluyoruz ama, Peygamber-i Zîşânımız’ın hayatı sahne sahne, sayfa sayfa, gün gün, saat saat tesbit edilmiş, her şey ortada... Bize tam billur gibi, berrak bir numûne-i imtisal... Hayat işte böyle olur, yaşamak böyle olur, hizmet böyle olur, ibadet böyle olur, insanları sevmek böyle olur, güzel ahlâk böyle olur. Her şeyi görüyoruz. Öyle bir peygambere Allah bizi ümmet eylemiş ki, her türlü bilgi sünnet-i seniyyesinde, sîret-i seniyyesinde, hadis-i şeriflerinde mevcut. Razıyız, Muhammed-i Mustafâ’sına elçi olarak razıyız:

“—Yâ Rabbi, sana şükürler olsun ki, o sevgili kulun Muhammed-i Mustafâ’nı bize elçi göndermişsin, sana şükürler olsun ki, bizi ona ümmet eylemişsin... Ne mutlu, ne güzel bir durum, ne kadar iyi!”

Şimdi bir de tabii, yine sözü şeye getirelim muhterem kardeşlerim: Yâni insanlar okuyunca mutlaka münevver olmuyorlar. Okumuş cahil kalabiliyorlar. Okumuş ve cahil...

Diyor ki bir büyüğümüz:

“—Okuma yazma bilmeyen bir millete okuma yazmayı öğretirsen, tahsili öğretirsen, bilgileri verirsen ne olur? Okuma yazma bilen tahsilli cahil insanlar olur.”

O kadar. Yâni tahsil insanın bilgisizliğini giderir ama tahsilden başka şeyler lâzım! Veya tahsilin içinde mânevî birtahsil lâzım, çift taraflı olması lâzım, tam olması lâzım; tek kanatlı olmaması lâzım tahsilin. O olmadığı zaman, insanlar bir çeşit cahil oluyor, diplomalı cahil oluyor. Avrupa’da doktora yapmış, cahil... Üniversitede okuyan profesör olmuş, cahil oluyor. Bilmiyor çünkü.

Onun için, bilmeyenler de Peygamber-i Zîşânımız’a diluzatıyorlar ama, Avrupa’da ve Amerika’da, dünyanın birçok yerlerinde Peygamber Efendimiz’in hayatını inceleyenler görüyorlar, memnun oluyorlar, hayran oluyorlar, müslüman oluyorlar. Yâni bizimkiler cahilliğinden, incelemediğinden. İnceledim sanıyor veyahut tutuyor Leone Caetani’nin, İslâm düşmanı birisinin yazmış olduğu iftiraları okuyor meselâ...

Oradan “Ha gâlibâ iş böyle!” filan diye şaşı-
rıyor, sapıtıyor. Halbuki asıl büyük filozoflar,
batının büyük filozofları, “Yâ Muhammed, biz
sana hayranız!” diye yazmışlar. Onlar anlamış-
lar; Bismarklar, Volterler, büyük filozoflar... Ta-
bii nasipli olanlar var, nasipsiz olanlar var. İnce-
leyen, incelemeyen...

Ama biz Peygamber Efendimiz’in çok az
imkânlar ile, çok cahil bir cahiliye devri yaşayan
bir kavme, çok zor hayat şartları altında, çok
büyük müşkülâtla İslâm’ı getirip ne güzel şeyler
öğrettiğini ve İslâm’ı cihana nasıl yaydığını ve
insanları nasıl terbiye ettiğini; nasıl gönül ehli,
ârif, kâmil, zarif, âlim, edîp, fâzıl insanlar haline
getirdiğini; bedevîleri nasıl medenî ettiğini
görüyoruz. Çok büyük bir başarı, çok muhteşem
bir başarı... Onun için tabii, Peygamber SAS
Efendimiz’e de razıyız.

Bu arada şunu hatırlatıvereyim hemen, hatırıma
geldi. Önümüzdeki haftalarda inşaallah o
konuda size daha ayrıntılı bilgiler vereceğim.
Bakın şimdi Receb ayı geldi, geçiyor. Receb
ayının son günündeyiz bugün. O Receb-i esabbu
esâm, rahmet-i ilâhînin güldür güldür döküldüğü
Receb ayı sona erdi. İstifade eden, ibadet eden,
tevbe eden, yolunu düzelten, halini düzelten,
kendisine çeki düzen verene ve bu ayı ibadetle,
oruçla ihyâ edene ne mutlu.

Şimdi önce Şa’ban ayı geliyor. Yarın Şaban-ı
Şerif’in biri. Şa’ban Peygamber Efendimiz’in
ayıdır. Hani biz Peygamber Efendimiz’i
peygamber olarak kabul ettik, bu arada hemen

güncel bir konuya bağlayalım hadis-i şerifin bu noktasını. Yarın Peygamber Efendimiz'in "Benim ayım." dediği Şa'ban ayı giriyor. Bu da güzel!..

E tabii bir Arabî aya girince ne yapılır?.. Bu gene parantezin içinde, konuşmamızın bir başka köşesi olsun sevgili dinleyiciler. Yeni bir aya girdiği zaman biz müslümanlar ne yaparız?..

Evvelâ ayın başında oruç tutmak sevaptır. Peygamber Efendimiz'in hadis-i şerifi var. Bir Arabî ayın başında, ortasında, sonunda üç gün oruç tutarsa, iyilikler en aşağı on misli mükâfatla mükâfatlandırıldığı için, otuz gün oruç tutmuş gibi olur. Onun için, yarın Şaban ayında sizlere oruçlu olmayı da bu arada tavsiye edivereyim, hatırlatıvereyim. Ondan sonra da döneyim, hadis-i şerifi tamamlayım Ahmed ibn-i Hanbel RA'nın rivâyet ettiği bu güzel hadis-i şerifi.

Niçin güzel, hadis-i şeriflerin hepsi güzel?.. Ama bu bize cenneti, cennete girmeyi öğretti: "Allah'ın Rab olduğuna râzı olursa bir insan ve bunu söylerse; İslâm'ın kendi dini olduğuna râzı olursa, müslüman olduğuna râzı olursa ve bunu diliyle ifadeederse ve Muhammed'in onun peygamberi olduğuna râzı olur, Allah'ın elçisi olduğuna memnun olur, râzı olur, onun nimet olduğunu bilir ve bunu diliyle ifade ederse, cennete girecek." Cenneti bize gösterdiği için çok mutluyuz.

Gelelim hadis-i şerifin son cümlelerine:

وَالرَّابِعَةُ لَهُمَا مِنَ الْفَضْلِ كَمَا بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ

وَهِيَ الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ .

(*Ve'r-râbiatü lehâ mine'l-fadli kemâ beyne's-semâi ve'l-ard*) “Bu üç şeyin arkasında bir dördüncü şey vardır ki, bunun faziletçe kıymeti gökle yerin arasındaki boşluğu dolduracak kadar çoktur, çok faziletlidir. O da nedir?.. (*Ve hiye'l-cihâdü fî sebîli'llâhi azze ve celle*) Aziz ve celil olan Allah'ın yolunda, fî sebîli'llâh cihad etmektir o da.”

Yâni müslüman ne yapacak?.. Allah'ın Rab olduğunu bilecek. Dinin hak olduğunu ve güzel olduğunu bilecek, İslâm'ı din olarak kabul edecek, râzı olacak, Peygamber Efendimiz'i peygamber olarak kabul edecek... Bunun dördüncüsü de, Peygamber Efendimiz'in eklediği, çok faziletli bir şey olarak bildirdiği cihad; fî sebîli'llâh cihad etmek...

Tabii her zaman her konuşmamda fırsat düştükçe söylüyorum: Cihad dine karşı olan, İslâm'ı yok etmeye çalışan her türlü güç ile karşıya çıkıp mücadele etmeye derler. Bu maddî de olur, mânevî de olur. Yâni insanın düşmanla kılıçla, silahla çarpışması da cihaddır; kendi nefsi de düşmandır, şeytanı da düşmandır.

Nefsiyle mücadele etmesi de cihaddır, cihad-ı ekberdir. Şeytanın iğvaatına karşı çıkması, vesveselerine durması, direnmesi, karşılık vermesi; o da cihaddır. Çok geniş bir kelime...

Doğrusu, aslı, kısaca söylersek anlayacaksınız, hatırlınızda kalacak: Cihad; karşı gayretlere karşı, onları durdurmak ve İslâm'ı savunmak için ter dökmek demek. Cehd etmek demek, düşmanın cehdine karşı cehd ile İslâm'ın tarafında çalışmak demek. Tabii bu çalışmaların da sonsuz çeşidi vardır. Onu inşaallah başka bir konuşmada daha geniş anlatırız.

Allah bizi kendi dini için cehd eden, gayret sarf eden, uğraşan, didinen, çalışan hayır erbâbından, çalışkan müslümanlardan eylesin... Ve cennetiyle, cemâliyle cümlemizi müşerref eylesin...

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâh, aziz ve sevgili Akra dinleyicilerim! Cumanız mübarek olsun tekrar...

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

22. 12. 1995 - AKRA

[Bütün CUMA SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

